

Sulama

Domates yetiştiriciliğinde bitkiler üzerinde ilk meyveler görülünceye kadar sulamadan kaçınılmalıdır İlk meyveler görüldükten sonra sulama önem kazanır. Nihayet olgunluk devresine girip hasat başladıktan sonra, pratik bir kaide olarak her toplamayı takiben su verilmelidir.

Bakım

Dikimden itibaren yaklaşık 2 hafta sonra birinci çapa yapılır. Birinci çapadan 2-3 hafta kadar sonra ikinci çapa ve boğaz doldurma yapılır. Yabancı ot ilaçları ile kullanılarak çapa sayısı azaltılıp, işçilik giderleri düşürülebilir. Sırik Domates Yetiştiriciliğinde askıya alma; Bitkiler 30–35 cm kadar boylandığında askıya alınır. İşlem öğle saatlerinde yapılmalıdır. Budama; Koltuk sürgünleri 5-6 cm boya ulaştığında, sabah saatlerinde, tırnak bırakmadan alınır. Olgunlaşmaya başlayan salkımların altındaki yapraklar, ayrıca yaşlı ve hastalıklı yapraklar da alınır. Planlanan son hasat tarihinden 5–6 hafta önce bırakılacak son salkımın 3–4 yaprak üzerinden uç alma işlemi yapılır.

Hasat, yakın pazar için tam olum, uzak pazarlar için pembe veya yeşil-pembe olum devresinde yapılmalıdır. Havanın kuru ve serin olduğu zamanlarda hasat yapılmalıdır. Meyve avuç içine alınarak, sapı etrafında hafifçe döndürülmek suretiyle zedelenmeden koparılmalıdır. Domatesler ambalaj kaplarına en fazla iki sıra halinde ve fazla sıkıştırılmadan yerleştirilmelidir. Hasatta gecikmeler bitkileri yaşlandırır ve yeni çiçek, yeni sürgün oluşmaz. Ayrıca meyve kalitesi bozulur.

Hastalık ve Zararlıları

- Ani Solgunluk (Çökerten) (Pythium aphanidermatum)
- Erken Yaprak Yanıklığı (Alternaria spp.)
- Mildöyü Hastalığı (Phytophthora infestans)
- Domates Solgunluğu (Fusarium spp.)
- Domates Sarı Yaprak Kıvrıcılık Virüsü
- Tepe çürüklüğü
- Yaprak bitleri,
- Kırmızı örümcek
- Beyaz sinek

İLETİŞİM BİLGİLERİ

Adres:

ESKİŞEHİR İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ
Kütahya Yolu Üzeri Sazova Mevkii Tepebaşı/ESKİŞEHİR
Bitkisel Üretim ve Bitki Sağlığı Şube Müdürlüğü
Telefon : (222)310 17 17 Fax : (222)310 04 76
E-posta: eskisehir@tarimorman.gov.tr

T.C. TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

ESKİŞEHİR İL MÜDÜRLÜĞÜ

Domates Yetiştiriciliği

ESKİŞEHİR
2021-05

DOMATES YETİŞTİRİCİLİĞİ

Ucuz ve bol vitamin kaynağı olan domates besleyici ve lezzetli özelliğinden dolayı dünyanın birçok ülkesinde en çok üretilen sebzelerdendir. İçinde A, B1, B2, C, K vitaminleri, niacin, potasyum, kalsiyum ve demir bulunur. Taze olarak yenildiği gibi salça, domates suyu, konserve, turşu, ketçap, şeklinde de tüketilmektedir. 5-6 kg domatesten yaklaşık 1 kg salça elde edilir.

İklim İsteği

Domates ılık ve sıcak iklim sebzesidir. Soğuklardan çok zarar görür. Sıcaklık -2, 3° C' ye düştüğünde bitki tamamen ölür. Gereğinden fazla sıcaklık ve nem bitkide hastalıkların çıkmasına neden olurken, sıcak ve kuru rüzgârlarda, fazla miktarda çiçek dökülmesine sebep olur.

Toprak İsteği

Kumludan killiye kadar her tür toprakta yetişebilir. Derin, geçirgen su tutma kabiliyeti iyi humus ve besin maddelerince zengin kumlu-tınlı toprakları sever. Bu tip topraklarda erken ürün verir. En uygun toprak reaksiyonu pH 6.5 civarındır.

Ekim Nöbeti

Domates yetiştirilen bir yere, en az 3 yıl domates dikilmemelidir. Kışlık sebzelerden sonra domates dikilebilir. Baklagiller domates için iyi bir ön bitkidir.

Mümkün olduğu kadar domates, biber ve patlıcanın aynı tarlaya ard arda dikilmemesine gayret edilmelidir. Bölgemizde domatesle nöbete girebilecek bitkilerden bir diğeri de buğdaygillerdir.

Toprak Hazırlığı

Domates bitkisi derin köklü bir bitki olduğu için, toprağın derin sürülerek, hazırlanması gerekir. Sonbaharda pullukla sürülen tarla, ilkbaharda, uygun tavda 20 cm derinliğinde yine pullukla işlenir. Sürümle birlikte 2-4 ton yanmış ahır gübresi atmak yararlı olur. Sonra tırmık veya diskaro çekilerek kesekler kırılır.

Ekim ve Dikim

Bölgemiz şartlarında domatesin açık arazide geç düşen ilkbahar donlarından dolayı direk tohum ekimiyle yetiştirilmesi ekonomik olarak mümkün değildir. Domates yetiştiriciliğinde sıra arası ve sıra üzeri mesafesi çeşidin yer ve sırik olmasına göre değişmektedir. Yer domatesi için sıra arası 100-140 cm sıra üzeri 30-40 cm, sırik domateslerde ise sıra arası 80-100(tek sıralı yetiştiricilikte) cm, sıra üzeri 30-40 cm dir.

Örtü altında yetiştirilen fideler 5-6 yapraklı olduklarında, hazırlanan karıklara son donların kalktığı 15-20 Mayıs tarihinden itibaren dikilir. Dikim işlemi yapılmadan önce, kök ve mantari hastalıkları önleyici ilaçlarla fideler ilaçlanır. Dikim, fidelerin 2/3'ü toprağa girecek şekilde yapılır. Dikimden önce verilecek can suyu tutmayı garanti eder.

Ancak dikimle birlikte can suyu verilemiyorsa, dikimden hemen sonra da verilebilir. 3-4 gün sonra arazi kontrol edilerek tutmayan fideler yenilenir.

Gübreleme

Vejetasyon süresi uzun ve yüksek miktarda ürün alındığından daha fazla besin maddesine ihtiyaç duyar. Domates yetiştiriciliğinde bilhassa erken mahsul almada fosforlu gübreler önemlidir. Azotlu gübre dal oluşumuna arttırırken, fosfor meyve bağlamayı, potasyum ise kaliteyi (tadı ve albeniyi) attırır. Toprağın yapısına göre değişmekle birlikte sonbaharda sürümden önce dekara 2-4 ton iyi yanmış çiftlik gübresi verilmesi yararlı olur.

Ticari gübre olarak;

40 kg azotlu gübre(1/3' ü %21' lik Amonyum sülfat, 2/3'ü %26' lık Amonyum nitrat), 22 kg %44' lik triple süper fosfat, 20 kg 48-50' lik potasyum sülfat.

Uygulama zamanı olarak fosforlu gübrenin tamamı dikimden önce pulluk altına, Potasyumlu gübrenin 2/3' ü, azotlu gübrenin 1/3 (amonyum sülfat) dikimle birlikte, potasyumlu gübrenin geri kanlı ve azotlu gübrenin 1/3' ü ilk meyve tutumunda, azotlu gübrenin geri kalan kısmı ilk hasattan sonra verilmelidir. Ancak unutulmamalıdır ki en iyi gübreleme dozu toprak tahlili sonuçların göre belirlenebilir.